

Güzel Sanatlar Eğitimi Öğrencilerinin Konuşma Öz Yeterlik Algılarının Değerlendirilmesi

Elçin Ergin Talaka*, Taner Topaloğlu**

Makale Geliş Tarihi: 05/04/2023

Makale Kabul Tarihi: 13/06/2023

DOI: 10.35675/befdergi.1277954

Öz

Bu araştırmada, güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin konuşma öz yeterlik algılarının bölüm ve sınıf değişkenlerine göre farklılıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel yöntemlerden tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırma örneklemini Güneydoğu Anadolu bölgesinde bir üniversitenin resim iş ve müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim görmekte olan 147 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarına yönelik konuşma öz yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin normallik dağılımını sağlaması sonucu ikili grup karşılaştırmaları için T testleri ve çoklu karşılaştırmalar için tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; öz yeterlik algılarının sınıf değişkenine göre farklılaşmadığı, öz yeterlik algısının bölüm değişkenine göre değiştiği tespit edilmiştir. Konuşma öz yeterlik algısına ait puanların resim bölümü öğrencileri lehine yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma öz yeterliği, müzik eğitimi, öz yeterlik, resim iş eğitimi

Evaluation of Speaking Self-Efficacy Perceptions of Fine Arts Education Students

Abstract

In this study, it was aimed to determine the differences in speaking self-efficacy perceptions of fine arts education department students according to department and class variables. The research was carried out with the survey model, which is one of the quantitative methods. The sample of the research consists of 147 students studying in the departments of painting art and music education in a University in the Southeastern Anatolia region. As a result of the normality distribution of the data obtained in the research, T tests for pairwise group comparisons and one-way analysis of variance for multiple comparisons were analyzed. The speaking self-efficacy scale for teacher candidates was used as a data collection tool. As a

* Kastamonu Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Müzikoloji, Kastamonu, Türkiye, ergin@kastamonu.edu.tr, ORCID: [0000-0002-2766-1285](https://orcid.org/0000-0002-2766-1285)

** Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi ABD, Şanlıurfa, Türkiye, tanertopaloglu@harran.edu.tr, ORCID: [0000-0002-2095-3672](https://orcid.org/0000-0002-2095-3672)

Kaynak Gösterme: Ergin Talaka, E., & Topaloğlu, T. (2023). Güzel sanatlar eğitimi öğrencilerinin konuşma öz yeterlik algılarının değerlendirilmesi, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(39), 795- 810.

result of the research; it was determined that self-efficacy perceptions did not differ according to the class variable, and self-efficacy perceptions changed according to the department variable. It was determined that the scores of speaking self-efficacy perception were high in favor of the painting department art students.

Keywords: *Music education, painting art education, self efficacy, speaking self efficacy*

Giriş

Konuşma, duygu ve düşüncelerin zihinde tasarlanan sözdizimlerinin seslerle karşı tarafa aktarılması sürecidir. Günlük yaşantımızda önemli bir yeri olan konuşma eylemi insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliğidir. Bu özelliği ile konuşma becerisi insanların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlayan en önemli araçtır.

İnsan doğduğu andan itibaren çevresiyle iletişim kurma eğilimi içerisindedir. İletişim sayesinde ihtiyaçlarını, isteklerini, duygu ve düşüncelerini diğer insanlara aktarmaya çalışır. Bireyin yaşantısının daha sağlıklı olabilmesi için etkili bir iletişim kurması ve doğuştan sahip olduğu iletişim becerilerini kullanması gerekir. Bu temel beceriler içerisinde yer alan konuşmanın, iletişimde ayrı bir yeri olduğu düşünülebilir. Çünkü konuşma, iletişim kurarken sıklıkla başvurduğumuz bir beceridir (Karalı, Şahin, Şen & Aydemir, 2021).

Konuşma kavramına ilişkin literatür tarandığında pek çok tanımın yer aldığı görülmektedir. Bunlardan bazıları şöyledir; konuşma, yüzyıllardır insan iletişiminde en önemli araçlardan ve iletişim kurarken kullandığımız en temel becerilerimizden birisidir (Özdemir, 2004). Konuşma, insanı diğer canlılardan ayıran düşünme özelliğinin sesler yardımıyla dışarı aktarımı olarak ifade edilebilir (Yaman, 2007). Bu tanımları değerlendirdiğimizde, konuşma eyleminin insanların gündelik yaşantısında en önemli ihtiyaçlarından birisi olduğu anlaşılmaktadır. Doğuştan kazanılmayan ve zamanla kazandığımız konuşma becerisi, toplumu oluşturan bireylerin toplumsal yapı içerisinde yeri ne olursa olsun çevresiyle sağlıklı bir iletişim kurmasını sağlayan ve insanın uygarlaşmasına yardımcı olan bir araçtır.

Özbay (2005)'a göre konuşma, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin temelinde yer alır. Öğretmen öğrenci arasındaki bilgi alışverişi, açıklama, anlatma, değerlendirme en çok konuşma aracılığıyla yapılır. Konuşma yetisi doğuştan getirildiğini fakat doğru ve etkili konuşmanın ancak eğitimle mümkün olabileceğini söylemektedir. Konuşma eğitimi ise insanın duygu, düşünce ve isteklerini etkili bir şekilde anlatabilecek hâle gelmesidir.

Birçok meslek grubunda insanların topluluklar karşısında kendilerini etkin bir şekilde ifade edebilmesi gerekmektedir. Öğretmenlik mesleği bu meslek grupları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Geleceğimizi temsil eden öğrencilerin yetiştirilmesinde önemli bir yeri olan öğretmenlerin mesleki yaşantılarında kendilerini doğru bir şekilde ifade edebilmesi, dinleyenleri ikna edebilmesi, kolay iletişim

kurabilmesi ve etkili konuşma becerileriyle dinleyenleri etkisi altına alarak dikkatleri en üst seviyeye çıkarabilmeleri topluluk karşısında etkili konuşma becerilerine bağlıdır.

Öğretmenlerin etkili konuşucular olabilmeleri, öğretmen yetiştirme sürecindeki çalışmaların etkililiğiyle ilişkilidir. Bu sürecin verimlilik düzeyinin öğretmenlere ve öğretmen adaylarına olumlu ya da olumsuz yansımaları olabilmektedir. Nitekim yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının topluluk önünde konuşma kaygısı yaşadığına, düşük ya da orta öz yeterlik algısına sahip olduğuna ve uygulama/deneyim eksikliği gibi nedenlerle konuşmaktan kaçındığına ilişkin sonuçlar yer almaktadır (Akkaya, 2012; Arslan, 2012; Başaran & Erdem, 2009; Işcan & Karagöz (2016); Katrancı, 2014, Oğuz, 2015).

Eğitimin önemli bir boyutunu oluşturan ve estetik kaygıları içinde barındıran güzel sanatlar eğitiminde öğretmenlerin topluluk karşısında konuşurken her öğretmende olması gereken özelliklerin yanında sanat ve estetik anlayışla düzenlenmiş sözdizimlerine dikkat etmesi gerekmektedir. Öğrenciye rol model olacak öğretmenlerin topluluk karşısında eğitim sanatını icra etme yetenekleri konuşma becerileri ile doğru orantılıdır.

Konuyla ilgili alan yazın taraması yapıldığında öğretmen adaylarının konuşma öz yeterlik algılarını karşılaştıran az sayıda araştırma olduğu görülmektedir. Özellikle güzel sanatların farklı alanlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının konuşma öz yeterliklerini tespit etmek amacıyla bu araştırmaya ihtiyaç duyulmuştur. Araştırma sonuçlarının, farklı bölümlerdeki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarını göstermesi ve karşılaştırma imkânı sunması yönüyle, öğrencilere verilen eğitimlere ve literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir. Güzel sanatlar eğitimi yapısı gereği sanat ile iç içe olan branşlardır. Bu eğitimden geçen bireyler mesleki yeterliliklerine (sanat eğitimi) ek olarak öğretmenlik ile ilgili derslerin de içinde bulunduğu yoğun bir programda eğitim görmektedirler. Resim-iş eğitimi branşındaki öğrenciler, program gerekliliklerini yerine getirmek için saatlerce atölye çalışmaları yapmakta ek olarak öğretmenlik eğitimlerine ait derslerini çalışmaktadır. Benzer şekilde müzik eğitimi bölümü öğrencileri de bir enstrümanda başarı sağlamak için uzun soluklu çalışmalar yapmaktadır. Müzik eğitimi ve resim iş eğitiminde sanatsal anlamda sağlanan başarılar, öğretmenlik mesleğine adım atıldığında becerisini aktarabilme sanatına dönüşmektedir. İşte tam bu noktada müzik ve resim-iş öğretmenlerinden bilgisini ve becerisini doğru şekilde aktarmaları beklenmektedir. Bu aktarımdaki başarının ise konuşma becerisinin üst düzey olmasına bağlı olduğu düşünülmektedir.

Bu doğrultuda araştırmada, Güneydoğu Anadolu bölgesinde bir üniversitenin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi bölümü müzik eğitimi ve resim-iş eğitimi ana bilim dallarında okuyan öğrencilerin konuşma öz yeterliklerinin sınıf ve cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmesi ve öğrencilerin öğrenim gördükleri program değişkenine göre öğrencilerin konuşma öz yeterliklerinin karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçla şu sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı öğrencilerinin konuşma öz yeterlik algıları sınıf ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
2. Resim- İş Eğitimi Ana bilim Dalı öğrencilerinin konuşma öz yeterlik algıları sınıf ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmakta mıdır?
3. Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı ve Resim- İş Eğitimi Ana bilim öğrencilerinin konuşma öz yeterliklerine ait genel puanları bölüm değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nicel yöntemle yürütülmüştür. Araştırmada, nicel araştırma desenlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu etkilemeden var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2009). Christensen vd. (2015, s. 370)'ne göre, "tarama araştırmaları, bireylerin tutumlarını, eylemlerini, fikirlerini ve inançlarını belirlemek istediğimizde kullanabileceğimiz bir yöntemdir". Araştırmamızda bu desenin seçilmesinin sebebi; araştırmaya konu olan "konuşma öz yeterliği algısının" müzik eğitimi ve resim-iş eğitimi öğrencilerinin bölüm ve sınıf durumlarına göre değişip değişmediğine ait sonuçların içeriği ve sunumu için en doğru desenin tarama modeli olmasıdır.

Örnekleme Yöntemi ve Araştırma Grubu

Araştırmada tarama aracı (ölçek formu) hazırlandıktan sonra katılımcılar belirlenmiştir. Araştırma için belirlenen katılımcılar, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki bir üniversitenin resim iş eğitimi ve müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenim gören 147 öğrenci ile sınırlıdır. Bu bağlamda araştırma için belirlenen örnekleme yöntemi uygun/kolayda/amaçlı örneklemedir. Bu örnekleme yönteminin seçilmesinin nedeni araştırmada kusursuz bir genelleme amacı olmamasıdır. Amaçlı örnekleme türünde, "örnekleme girecek kişilerin araştırmacının yakın çevresinde bulunan kişilerden seçilmesi söz konusudur. Belirli bir kota yoktur, sadece çevredeki bireylerin özelliklerine göre belirlenebilen bir durum mevcuttur" (Sığı, 2018, s. 129). Araştırmanın temel amacı, güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin sınıf ve bölümlerine göre konuşma öz yeterliklerinin farklı olup olmadığının incelenmesidir. Bu amaçla araştırma grubu konuya uygun, tamamen gönüllü olarak araştırmaya katılabilecek öğrenciler arasından seçilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcı Özellikleri

Sınıf			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
1. sınıf	Bölüm	Müzik	5	4	9
		Resim	8	5	13
	Toplam		13	9	22
2.sınıf	Bölüm	Müzik	6	4	10
		Resim	11	8	19
	Toplam		17	12	29
3. sınıf	Bölüm	Müzik	8	6	14
		Resim	9	8	17
	Toplam		17	14	31
4. sınıf	Bölüm	Müzik	18	13	31
		Resim	22	12	34
	Toplam		40	25	65
Toplam	Bölüm	Müzik	37	27	64
		Resim	50	33	83
	Toplam		87	60	147

Tablo 1 değerlendirildiğinde, araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Ana bilim dallarında 1,2,3 ve 4. sınıfta öğrenim gören 147 öğrenci oluşturduğu görülmektedir. Araştırma grubunda yer alan müzik eğitimi öğrencileri (N: 64) içerisinde 37 kız, 27 erkek öğrenci bulunmaktadır. Çalışmaya katılan müzik eğitimi öğrencilerinin 9'u birinci sınıf, 9'u ikinci sınıf, 13'ü üçüncü sınıf ve 31'i dördüncü sınıf öğrencisidir. Araştırma grubunda yer alan resim-iş eğitimi öğrencilerinin (N:83) içerisinde 50 kız, 33 erkek öğrenci bulunmaktadır. Resim-iş eğitimi öğrencilerinin 13'ü birinci sınıf, 19'u ikinci sınıf, 17'si üçüncü sınıf ve 34'ü dördüncü sınıf öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda müzik eğitimi ve resim iş eğitimi öğrencilerinden oluşan araştırma grubuna veri toplama aracı olarak Katrancı ve Melanlıoğlu (2013) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarına Yönelik Konuşma Öz Yeterlik Ölçeği” gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının konuşma becerilerine yönelik öz yeterlik algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen ve beş faktörden oluşan ölçekte toplam 25 madde yer almaktadır. Beşli likert tipinde geliştirilen ölçekteki maddelerin tamamı olumlu ifadelerden oluşmakta ve ölçek içerisindeki yanıtlar; “Hiçbir zaman 1, Nadiren 2, Bazen 3, Genellikle 4, Her zaman 5” biçiminde yer almaktadır. Söz konusu ölçeğe ilişkin geçerlik ve güvenilirlik

çalışmaları, Faktör analizi sonucunda ölçeğe ait KMO değeri .956 olarak tespit edilmiş, Barlett testi sonucu ise $p=0.000$ olarak belirlenmiştir. Ölçeğe ait alfa iç tutarlılık katsayısı ise, .92'dir. Ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesinde yukarıda sözü edilen 527 öğrenci içerisinde seçkisiz olarak 221 katılımcı tespit edilerek test-tekrar test yöntemi ile uygulama yapılmıştır. Yapılan test-tekrar test sonucunda, ölçeğin tamamı için belirlenen Pearson korelasyon katsayısı .84'tür. İki uygulama arasındaki korelasyonun yüksek olması ölçeğin güvenilir olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS v23 (sürüm 23) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma soruları, fark bulmaya odaklı olduğu için fark hipotezlerini test edebilecek analizler kullanılmıştır. Fark istatistiği, “deneysel-yarı deneysel ve karşılaştırma yaklaşımlarında kullanılır ve böylece kadın-erkek veya deney-kontrol vs. grupları bağımlı değişken ortalamaları bağlamında karşılaştırılır” (Gliner, Morgan & Leech, 2015, s. 275). Analizlere karar verilmeden önce, bağımlı değişken puanları dağılımının tüm alt gruplarda normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığına karar verilmiştir. Yapılan analiz sonucu bağımlı değişken puanlarının hem bölüm hem sınıf türünde normallik varsayımını sağladığı görülmüştür. Araştırmada normallik dağılımını bozan uç değere sahip veriler veri setinden çıkartıldıktan sonra yapılan normallik testine bağlı olarak, analizlere parametrik testler ile devam edilmiştir. Araştırmanın başında ulaşılan kişi sayısı ile analizlerde kullanılan kişi sayısında değişiklik olmasının sebebi veri setinde normallik varsayımını ihlal eden uç değere verilerinin analizlere dahil edilmemesidir. Bu noktada müzik eğitimi bölümünde başlangıç aşamasındaki 64 katılımcı sayısı, analizlerde 62 kişiye düşmüştür. Resim iş eğitimi bölümünde ise başlangıçta 83 olan kişi sayısı 4 verinin analizlerden çıkartılması ile 79 olarak belirlenmiştir. Bağımlı değişkenin (ölçekten alınan ortalama puan =konuşma öz yeterlik_ortalama) bağımsız değişkenin (sınıf & bölüm) tüm alt kategorilerinde normal dağılım sergilemesinden dolayı parametrik testler tercih edilmiştir. Ölçekte yer alan maddelerin ortalaması alınarak yeni bir veri seti oluşturulmuştur. Parametrik testler ortalama puan üzerinden işlem yaptığı için normallik dağılımı testlerinden sonra her analiz için bu yeni ortalama puan verisi kullanılmıştır.

Araştırmanın alt problemlerine göre ikili grup karşılaştırmaları için bağımsız gruplar t testi (cinsiyete göre ölçek puanlarındaki değişim) tercih edilmiş ve sınıf türüne göre ölçekten alınan puanların farklılıklarını incelemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Araştırmanın Etik İzni

Bu çalışmada, “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Bu amaçla Harran Üniversitesinin etik kuruluna gerekli izlekler (araştırmaya ait ayrıntıların yazılı olduk etik kurul başvuru formu, katılımcı rıza formu, ölçme aracı

ekli dosya ile) yerine getirilerek başvurulmuştur. Başvuru, İlgili kurulun 21.10.2022 tarihli, 2022/182 numaralı kararı ile kabul edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmada temel olarak ele alınan problem durumu ve buna bağlı alt problemlere ait elde edilen veriler yorumlanmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ilk sorusu, müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin konuşma öz yeterliliği algı puan ortalamalarında cinsiyet ve sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığıdır.

Tablo 2.

Müzik Eğitimi ABD Öğrencilerinin Konuşma Öz Yeterlik Algı Puan Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılık Durumunu Gösteren Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kadın	35	3,72	,53	60	-,424	,673
Erkek	27	3,78	,46			
Toplam	62	7,5				

Araştırmanın 1. Alt problemine ait hipotez şu şekildedir: H_0 : $\mu_{erkek} = \mu_{kadın}$

Levene testi sonucunda cinsiyet değişkenine ait alt grupların varyanslarının homojen olduğu görülmektedir ($p > .05$). Erkek ve kız öğrencilerin betimleyici istatistiklerine bakıldığında gruplara ait ortalamaların erkek ($\bar{X}=3,78$), öğrenciler lehine yüksek olduğu görülmektedir. Fakat yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda müzik bölümü öğrencileri içerisinde erkek ve kız öğrencilere ait konuşma öz yeterlik ortalamaları istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($t(60) = -,424; p > .05$). Araştırmanın 1. Problemine ait H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Müzik eğitimi bölümünde öğrenim gören kız ($\bar{X}=3,72$) ve erkek ($\bar{X}=3,78$) öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları arasında fark yoktur.

Araştırma grubunda yer alan müzik bölümü öğrencilerinin konuşma öz yeterlilik algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tablo 3.

Müzik Eğitimi ABD Öğrencilerinin Konuşma Öz Yeterlik Algı Puan Ortalamalarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılık Durumunu Gösteren Anova Sonuçları

<i>Varyansın kaynağı</i>	<i>Kareler Toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Gruplar arası	,696	3	,232	,901	,446
Gruplar içi	14,934	58	,257		
Toplam	15,630	61			

Öğrenci puan ortalamalarının sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığına sınıf değişkenine ait 4 kategori olmasından dolayı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karar verilmiştir. Veriler, normal dağılım sergilediği ve varyans homojenliği sağlandığı için 2’den fazla grup karşılaştırmaları için kullanılan ANOVA testi yapılmıştır. Hipotez şu şekildedir: $H_0: \mu_1: \mu_2: \mu_3: \mu_4$

Müzik bölümü öğrencilerinin konuşma öz yeterlik ölçeğine ait ortalama puanları sınıf değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemektedir ($F(3,58)=,901; p>.05$). H_0 kabul edilmiştir. Müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenim görmekte olan öğrencilerin konuşma öz yeterlik puanları öğrencilerin okuduğu sınıfa göre değişmemektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi, resim iş ana bilim dalı öğrencilerinin konuşma öz yeterlilik puan ortalamaları sınıf ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkindir. Araştırmanın 1. Alt problemine ait hipotez şu şekildedir; $H_0: \mu_{erkek}=\mu_{kadın}$

Tablo 4.

Resim Bölümü Öğrencilerinin Ölçekten Aldıkları Puanların Cinsiyete Göre Değişimini Gösteren Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>S</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kadın	48	3,87	,40	77	-1,196	,235
Erkek	31	3,99	,46			
Toplam	79	7,86				

Resim iş eğitimi öğrencilerinin ölçekten aldıkları ortalama puanların cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Levene testi sonucunda cinsiyet değişkenine ait alt grupların varyanslarının homojen olduğu görülmüştür ($p>.05$). Erkek ve kız öğrencilerin betimleyici istatistiklerine bakıldığında gruplara ait ortalamaların erkek öğrenciler lehine ($\bar{X}=3,99$) yüksek olduğu görülmektedir. Fakat yapılan bağımsız

gruplar t testi sonucunda resim-iş eğitimi bölümü öğrencileri içerisinde erkek ($\bar{X}=3,99$), ve kız ($\bar{X}=3,87$), öğrencilere ait konuşma öz yeterlik ortalama puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($t(77) = -1,196$; $p > .05$). H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Resim bölümünde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin konuşma öz yeterliklerinde fark yoktur.

Tablo 5.

Resim ABD Öğrencilerinin Konuşma Öz Yeterlik Ortalama Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Fark Durumlarını Gösteren Anova Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	1,015	3	,333	1,876	,141
Gruplar içi	13,519	75	,180		
Toplam	14,533	78			

Resim eğitimi bölümü öğrencilerine ait puan ortalamalarının sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığına sınıf değişkenine ait 4 kategori olmasından dolayı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karar verilmiştir. Veriler, normal dağılım sergilediği ve varyans homojenliği sağlandığı için 2den fazla grup karşılaştırmaları için kullanılan Anova testi yapılmıştır. Hipotez şu şekildedir: $H_0: \mu_1: \mu_2: \mu_3: \mu_4$. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, resim bölümü öğrencilerinin konuşma öz yeterlik ölçeğine ait ortalama puanlarının sınıf değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($F(3,75)=1,876$; $p > .05$). Resim bölümünde okuyan öğrencilerin farklı sınıflarda olmaları konuşma öz yeterlilik algılarında bir değişim yaratmamaktadır.

Hem resim bölümü hem de müzik bölümü öğrencilerinin ölçeğe ait ortalama puanlarında sınıf değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmadığı için devam testlerine gerek duyulmamıştır.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi müzik ve resim ana bilim dalı öğrencilerinin konuşma öz yeterlik ortalama puanlarının bölüm değişkenine göre fark durumlarına ilişkindir. Araştırma grubundaki öğrencilere ait konuşma öz yeterlilik puan ortalamalarının iki bölüm bazında karşılaştırılması için bağımsız ikili grup karşılaştırmalarında kullanılan bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Alt probleme ait hipotez şu şekildedir: $H_0: \mu_{\text{müzik}} = \mu_{\text{resim}}$

Tablo 6.

Araştırma Grubu Öğrencilerinin Ölçekten Aldıkları Puanların Bölüm Değişkenine Göre Değişimini Gösteren Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Müzik	62	3,75	,50	139	-2,190	,030*
Resim	79	3,92	,43			
Toplam	141	7,67				

$p < .05^*$

Levene testi sonucunda bölüm değişkenine ait alt grupların varyanslarının homojen olduğu görülmüştür ($p > .05$). Resim- iş eğitimi ve müzik eğitimi bölümü öğrencilerinin betimleyici istatistiklerine bakıldığında gruplara ait ortalamaların resim bölümü öğrencileri lehine ($\bar{X} = 3,92$) yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda resim bölümü öğrencileri ile müzik bölümü öğrencilerinin konuşma öz yeterlik ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark görülmektedir ($t(139) = -2,190; p < .05$). Araştırmanın 3. Problemine ait H0 hipotezi reddedilmiştir. Resim bölümü öğrencilerinin ($\bar{X} = 3,92$), konuşma öz yeterlik algılarının müzik bölümü öğrencilerinin ($\bar{X} = 3,75$) konuşma öz yeterlik algılarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlik, iletişim becerilerinin en iyi seviyede olması beklenen meslek grupları arasında yer almaktadır. Bir öğretmenin sınıfa girdiği andan itibaren öğrencileri ile arasındaki sözlü ve sözsüz iletişim yöntemleri ve buna bağlı becerilerinin yüksek seviyede olması beklenmektedir. Bu iletişim yolları arasında konuşma, sözsüz iletişim yollarına göre daha fazla ön plana çıkmaktadır çünkü ders esnasında öğretmenin bilgisini aktarma becerisinin konuşma becerisine bağlı olduğu düşünülmektedir. Öğretmen adaylarının mesleki eğitim süreçleri sonunda alan bilgisine ek olarak konuşma becerisine ve bu beceriye ait öz yeterliliğe sahip olmaları beklenmektedir. Buna ek olarak kişide ilgili beceriye ait algının da yüksek olması, o beceriyi gösterebilmesi açısından olumlu bir durumdur. Bu çalışmada, araştırma grubunu oluşturan müzik ve resim iş bölümü öğrencilerinin konuşma öz yeterliliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmış ve bu bağlamda tespitler yapılmıştır:

Araştırma grubu içerisinde yer alan müzik eğitimi ($kız = \bar{X}: 3,72$, $erkek = \bar{X}: 3,78$) ve resim iş ana bilim dalı ($kız = \bar{X}: 3,87$, $erkek = \bar{X}: 3,99$) öğrencilerinin konuşma öz yeterlik algılarının cinsiyete göre değişmediği belirlenmiştir. Konuşma öz yeterliliğini cinsiyete göre inceleyen araştırmaların sonuçlarına bakıldığında bu bağlamda farklı ve benzer sonuçlar göze çarpmaktadır. Katrancı (2014), genel konuşma öz yeterlik algısında cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı fark tespit etmiş ($p < .05$) ve tespit edilen tüm anlamlı farklılıkların cinsiyeti kız olan öğretmen adaylarının lehine olduğu ortaya çıkmıştır. Alan (2021)'in öğretmen adaylarının konuşma öz yeterlik algıları ile

ilgili çalışmasında ise, araştırmamız ile benzer sonuçlar elde edilmiş ve cinsiyetin konuşma öz yeterlik algısı için belirleyici bir faktör olmadığı belirlenmiştir.

Araştırma grubunda yer alan resim iş ve müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin konuşma öz yeterlik algılarında, sınıf değişkeninin belirleyici bir durum olmadığı belirlenmiştir (*Resim: F=3,75:1,876; p>.05 ve Müzik: F=3,58:;901; p>.05*).

Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin okudukları bölümün, konuşma öz yeterliliklerinde farklılık yarattığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan resim eğitimi bölümü öğrencilerinin (\bar{X} :3,92) konuşma öz yeterlik algılarının, müzik bölümü öğrencilerinin (\bar{X} :3,75) konuşma öz yeterlik algılarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<.05$). Müzik eğitimi branşı açısından benzer bir sonuç, Çoban Sınmaz (2019)'ın yönetici ve öğretmenlerin kişilikleri ve konuşma öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmada vurgulanmaktadır. İlgili araştırmada beden eğitimi ve müzik eğitimi branşındaki yönetici ve öğretmenlerin, Türkçe, İngilizce ve rehberlik branşı öğretmenlerinden daha düşük seviyede konuşma öz yeterlilik algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Konuşma öz yeterliliğini etkileyen etmenler arasında, kültürel öğeler, beden dili, psikolojik ve fizyolojik etmenler olduğu belirtilmektedir (Kaya, 2019, s. 26). Bu durumda, branşa bakılmaksızın kişilerin fizyolojik durumları, kültürel birikimleri ve psikolojik durumlarının konuşma öz yeterliliklerine olan etkileri araştırılabilir. Öz yeterlilik algısındaki farklılıkların, okuma alışkanlığı açısından da sorgulanması gerektiği düşünülmektedir. Tekşan ve Çinpolat (2018), okumaya ilişkin tutum ile konuşma öz yeterliliği arasında pozitif korelasyon olduğunu tespit etmişlerdir ($r= 0.515, p<.01$).

Öğrencilerin, konuşma öz yeterlilik algılarını etkileyen diğer bir etmen konuşmaya ilişkin kaygı durumları ve konuşmaya ilişkin tutumları olabilir. Öğretmen adaylarının gerek mesleki gerekse günlük yaşamda kullandığı dilin kaygı durumundan etkilendiğini belirten Kinay ve Özkan (2014, s. 1750)'a göre bu durum mesleki yeterlilik aşamalarındaki duyuşsal süreçlere etki etmekte ve hem geçici hem sürekli olabilmektedir. Temiz (2013)'in müzik ve Türkçe öğretmenleri adayları ile yaptığı çalışmada konuşma kaygısının alana göre değişiklik gösterdiği ve Türkçe öğretmenliği adaylarının müzik öğretmenleri adaylarına göre daha fazla konuşma kaygısı yaşadıkları belirlenmiştir. Bu sonuçtan yola çıkarak; konuşma kaygısı, bulunulan coğrafi bölge, kültürel birikim ve konuşma öz yeterlilik algısı arasında korelasyonel araştırmalar yapılabilir. Ek olarak, müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin konuşmaya ilişkin tutumları belirlenebilir ve tutum-öz yeterlilik algısı arasındaki ilişki araştırılabilir. Öğretmenlerin etkili konuşmacılar olabilmeleri, öğretmen yetiştirme sürecindeki çalışmaların etkililiğiyle ilişkilidir (Kaya & Bozkurt, 2019). Bu noktada, öğretim programlarının mesleki ve iletişimsel olarak gelişimi desteklemesi gerektiği düşünülmektedir. Öğretim programlarının iletişimi, mesleki ve entelektüel anlamda birikimleri geliştirecek olmasının yanında, okumaya ihtiyaç

hissettirme, bilgiyi aktarma, konuşmayı geliştirme gibi özelliklere sahip içeriklerle desteklenmesi gereklidir.

Sosyal anlamda dışa dönük olmaları beklenen müzik eğitimi öğrencilerinin konuşmaya ait öz yeterliliklerinin sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin algılarından daha düşük seviyede olmasının birçok sebebi olabileceği düşünülmektedir. Öz yeterlik algısı farklı değişkenlerin, durumların, bakış açılarının ve yaşanmışlıkların sonucu olarak değişebilir. Bu sebeple, kişinin algı, değer yargısı, tutum gibi özellikleri araştırılırken konuşma öz yeterliliğini etkileyen etmenlerin çok boyutlu olarak araştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın hiçbir aşamasında maddi ve manevi çıkar sağlanmamıştır. “Araştırmanın yazarları olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederiz”.

Kaynakça

- Akkaya, A. (2012). Öğretmen adaylarının konuşma sorunlarına ilişkin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 405-420. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/183094>
- Alan, Y. (2021). Öğretmen adaylarının konuşma öz yeterlik algıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (23), 622-635. <https://doi.org/10.29000/rumelide.949508>
- Arslan, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin topluluk karşısında konuşma ile ilgili çeşitli görüşleri (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği). *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 221-231. www.turkishstudies.net/Makaleler/288505601_14Arslan%20Aki_f_S-221-231.pdf
- Başaran, M., & Erdem, İ. (2009). Öğretmen adaylarının güzel konuşma becerisi ile ilgili görüşleri üzerine bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3), 743-75. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/817931>
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2015). *Research methods design and analysis* (12). (A. Aypay, Çev.). Anı.
- Çoban, E. S. (2019). *Yönetici ve öğretmenlerin kişilikleri ile konuşma öz yeterlilikleri arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Gliner, J.A., Morgan, G.A., & Leech, N.L. (2015). *Uygulamada araştırma yöntemleri: Desen ve analizi bütünlükten yaklaşım* (Çev.: Volkan Bayar, Çev. Ed.: Selahattin Turan). Nobel yayın dağıtım.
- IBM Corp. (2015). IBM SPSS Statistics for Windows (versiyon 23.0) [Yazılım]. IBM Corp.
- İşcan, A., & Karagöz, B. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının konuşma kaygılarının incelenmesi (Gaziosmanpaşa Üniversitesi örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim*

- Fakültesi Dergisi*, 17(3), 193-206. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1487440>
- Karalı, Y., Şahin, T. G., Şen, M., & Aydemir, H. (2021). Öğretmen adaylarının konuşma kaygılarının incelenmesi: İnönü Üniversitesi örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 2277-2296. <https://doi.org/10.14582>
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Nobel Yayınları.
- Katranacı, M. (2014). Öğretmen adaylarının konuşma becerisine yönelik öz yeterlik algıları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 174-195. Doi: 10.14686/BUFAD.201428177, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/43647>
- Katranacı, M., & Melanhoğlu, D. (2013). Öğretmen adaylarına yönelik konuşma öz yeterlik ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 651-665. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1407>
- Kaya, Ö. (2019). *Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi yeterliklerine ilişkin bir durum çalışması (Sakarya örneği)* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Kaya, Ö., & Bozkurt, B. Ü. (2019). Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi yeterliklerine ilişkin bir durum çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 8(3), 670-691. <http://cije.cumhuriyet.edu.tr/en/download/article-file/813444>
- Kinay, İ., & Özkan, E. (2014). Öğretmen adayları için konuşma kaygısı ölçeği (öakkö) geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 9(5). https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/43039817/Erdost_OZKAN-Ismail_KINAY-Turkish_Studies-Kaygi_Makale_Olcek-libre.pdf
- Oğuz, A. (2015). Öğretmen adaylarının sözlü anlatım öz yeterlik inançlarının incelenmesi. *Turkish Studies*, 10(7), 1-16. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8616>
- Özbay, M. (2005). Ana dili eğitiminde konuşma becerisini geliştirme teknikleri. *Journal Of Qafkaz University*, 16 Fall 2005, 177-184.
- Özdemir, E. (2004). *Güzel ve etkili konuşma sanatı*. Remzi Kitabevi.
- Sığırı, Ü. (2018). Nitel araştırma yöntemleri. Beta.
- Tekşan, K., & Çinpolat, E. (2018). Öğretmen Adayların Kitap Okuma Tutum ve Konuşma Öz Yeterlik Algıları. *Electronic Turkish Studies*, 13(11). <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13400>
- Temiz, E. (2013). Speech anxiety of music and Turkish language teacher candidates. *Journal of Educational & Instructional Studies in the World*, 3(2). <https://eds.p.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=dce33439-1ae3-45c5-86de-7c2cb4831814%40redis>
- Yaman, E. (2007). *Doğru, güzel ve etkili konuşma sanatı*. Savaş Yayınevi.

Extended Abstract

Speaking is one of the most important needs and communication tools in people's daily lives. Speaking skill is extremely important in terms of providing communication in social life and mediating the transfer of knowledge and experience in professional life. This skill, which is the basic tool in the education-teaching environment, is the most important condition for the transmission of emotions, thoughts and information. Considering the features of the teaching profession that make effective speaking necessary. It can be thought that individuals who are expected to be more extroverted in the social sense due to the unifying feature of art, and who are thought to be able to communicate more easily thanks to art, can easily use their speaking skill in conveying their ideas.

In this study, the state of speaking self-efficacy perceptions of fine arts education department students according to class, department and gender variables were examined.

The research was carried out with the descriptive survey model, which aims to detect an existing situation, which is one of the quantitative research methods, in current conditions. After selecting the participants with purposeful sampling, which is used to investigate a situation where there is no specific quota and can only be determined according to the characteristics of the individuals in the environment, the speaking self-efficacy perceptions of 147 students studying in the fine arts education department of the education faculty of a university in the Southeast Anatolian region were determined.

There are 37 female and 27 male students among the music education students (N: 64) in the research group. Of the music education students participating in the study, 9 were first-year, 9 were second-year, 13 were third-year students, and 31 were fourth-year students. There are 50 female and 33 male students among the art education students (N:83) in the research group. 13 of the painting art education students are first-year, 19 are second-year students, 17 are third-year students, and 34 are fourth-year students.

As a data collection tool in the research, the "Speaking Self-Efficacy Scale for Pre-service Teachers" developed by Katrancı and Melanlıoğlu (2013) was applied after obtaining the necessary permissions. As a result of the validity and reliability studies conducted with 527 pre-service teachers, the alpha coefficient of the scale was .92 and the correlation coefficient:.84. There are 25 items in total in the scale consisting of five factors, which was developed to determine the self-efficacy perceptions of teacher candidates regarding speaking skills. All of the items in the scale developed in a five-point Likert type consist of positive statements and the answers in the scale are; It is in the format "Never 1, Rarely 2, Sometimes 3, Usually 4, Always 5.

The reason for the change in the number of people reached at the beginning of the research and the number of people used in the analysis is that the extreme value data, which violates the normality assumption in the data set, are not included in the analyses. At this point, the number of 64 participants in the music education department at the beginning has decreased to 62 in the analyses. In the painting art section, the number of people who was 83 at the beginning was determined as 79 by removing 4 data from the analysis. Since the dependent variable scores obtained in the study provided the assumption of normality in all subgroups of the independent variable, the data were analyzed with parametric tests. Independent groups t-test (change in scale scores according to gender) was preferred for pairwise group comparisons according to the sub-problems of the research, and one-way analysis of variance (ANOVA) was performed to examine the differences in the scores obtained from the scale according to the class type.

As a result of the analyzes; speaking self-efficacy of the students of music education (girl= \bar{X} : 3.72, boy= \bar{X} :3.78) and painting business (girl= \bar{X} : 3.87, male= \bar{X} :3.99) included in the research group It was determined that their perceptions did not change according to gender. It was determined that the class variable was not a determining factor in the speaking self-efficacy perceptions of the art and music education department students in the research group (Picture: $F=3.75; 1,876; p>.05$ and Music: $F=3.58; .901 ; p>.05$). It has been determined that the department studied by the students in the research group makes a difference in their speaking self-efficacy. It was determined that the speaking self-efficacy perceptions of the art department students (\bar{X} :3.92) participating in the research were higher than the speaking self-efficacy perceptions of the music department students (\bar{X} :3.75) ($p<.05$).

When we look at other studies in the literature that have examined the perception of speaking self-efficacy, it is seen that the perception of speaking self-efficacy is higher in female candidates (Katrancı, 2014). According to Alan (2021), which reached a different conclusion, gender is not a specific factor in speaking self-efficacy.

In terms of the department, it is thought that the reason for the increase in the score of the painting art department students, who have a higher perception of speaking self-efficacy than music students, is the content of the program they study. At this point, although there are many courses that will improve speaking skills in programs that offer lessons related to the teaching profession with common pedagogical approaches, the differences of the groups in the field draw attention.

Based on the research findings;

Correlational research can be done between speaking anxiety, geographical region, cultural background and perception of speaking self-efficacy. In addition, the attitudes of music teaching department students towards speaking can be determined and the relationship between attitude-self-efficacy perception can be investigated. "The ability of teachers to be effective speakers is related to the effectiveness of the studies

in the teacher training process” (Kaya & Bozkurt, 2019). At this point, it is thought that curricula should support professional and communicative development. In addition to the fact that curricula will improve communication, professional and intellectual knowledge, they should be supported with content such as making you feel the need to read, transferring information, and improving speaking.